

Od roku 1923 až do 9. 11. 1938 som bol zamestnaný ako hospodársky sluha u kolonistu Daniela S. v Hurbanovej Vsi, okres Šamorín. Dňa 9. 11. o 11. hodine predpoludním opustilo československé vojsko Hurbanovu Ves. O druhej hodine popoludní toho istého dňa vstúpili predvoje maďarskej armády do tejto obce. Hneď po ich príchode v obci bývajúce maďarské obyvateľstvo hrnulo sa k predvoju a začalo ho štváť proti kolonistom tvrdiac, že ho kolonisti pozbavili chleba, že ho neprijímali do práce a celý čas trpelo hladom. Nato jeden dôstojník maďarskej armády si cestou maďarského obyvateľstva dal k sebe predvolávať zamestnancov Slovákov a Čechov, pracujúcich u kolonistov. Medzi týmito predvolanými som bol i ja. Dostavil som sa pred dotyčného dôstojníka. Meno a jeho hodnosť neviem. Pýtal sa ma, akej som národnosti a náboženstva. Keď som mu povedal, že som Slovák a evanjelik, 6-krát ma udrel po tvári tak, že som padol. Keď som vstával, kopol ma ešte do prs. Potom som vstal a zaďakoval som mu slovami: „Köszönöm szépen“ (*dakujem pekne*). Nato ma chytil za prsia a sotil ma do vody.

Podotýkam, že výsluch sa dial na kompe na malom Dunaji. Plával som asi 10 – 12 krokov a tam som sa ukryl. Keď sa zotmel, odišiel som smerom na Šarfiu (*Blatné*). Či aj iné osoby boli bité maďarskými vojakmi, neviem. Podobne neviem, či robili voči iným Slovákom a Čechom alebo Maďarom iné výčiny. Pri mojom výsluchu z našej strany nebol nikto, a preto neviem udať svedkov. Som ochotný svoju výpoveď potvrdiť prísahou.

Zápisnica bola prečítaná, schválená a podpísaná.

D. a h.

Nečitateľný podpis, v. r.
Hlavný notársky tajomník

Štefan K., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

92

30. november 1938, Žabokreky.

Zápisnica napísaná na žandárskej stanici s Antonom M., ktorý vypovedal o pomeroch v obci Tekovské Lužany po okupácii maďarským vojskom a o okolnostiach vyhostenia rodiny na Slovensko.

Zápisnica

Obec Tekovské Šarluhy (Tekovské Lužany) maďarské vojsko obsadilo 9. 11. 1938. Obyvateľstvo obce je maďarskej národnosti a privítalo maďarské vojsko s nadšením. Miestni občania rečnili, štváli proti Československu a maďarské vojsko pohostili jedlom a pitím. Nato bola prehliadka vojska. Zo slovenských rodín, ktorých bolo v Tekovských Šarluhách asi 25, zostalo na mieste asi 15, ktorí sa osláv nezúčastnili. Voči týmto rodinám a rodinám maďarských občanov, ktorí boli v štátotvorných stranách, boli nedôverčiví.

V obsadenej obci som sa zdržal až do 23. 11. 1938. Celý čas som bol zamestnaný ako pred príchodom maďarského vojska. Dňa 23. 11. 1938 asi o 9. hodine prišli pre mňa maďarskí

vojaci, odviekli ma do môjho bytu, kde ma čakal maďarský četník s ďalšími vojakmi, a dostal som spolu s manželkou asi 5 minút na prípravu k odchodu. Zapečatili nám byt a odviekli nás na četnícku stanicu. Tam už bola rodina slovenského cestára P. a asi 40 príslušníkov židovskej národnosti. Ten istý deň nás všetkých asi na 17 vozoch odviezli na hranice Slovenska. Pretože už bol večer, neboli sme odovzdaní. Zavreli nás v jednom hostinci v Kozmálovciach a druhý deň, t. j. 24. 11. 1938, nás privedli na hranice Slovenska, kde čs. stráže prevzali len asi 10 osôb, medzi nimi aj rodinu cestára P. Ostatných čs. stráže neprevzali. Maďarský četník a vojaci nám dovolil na vlastné útraty odísť do Tekovských Šarlúh.

Keď som si prišiel na četnícku stanicu v Tekovských Šarluhách pre kľúč od bytu, bol som s mojou manželkou znovu zadržaný. Taktiež pochytili všetkých židov, ktorí sa od hraníc vrátili. Ešte ten istý deň sme boli naložení na nákladné autá a opäť vyvezení na hranice Slovenska. Tam sme čakali asi hodinu, než sa zistilo, kde sú čs. stráže. Asi o 22. hodine nám rozkázali, kade máme ísť na Slovensko, pričom za nami išli maďarskí vojaci a započali sa rozostupovať na obe strany, aby nám zabránili náš návrat. Pritom nás upozornili, že ak sa vrátíme, budú po nás strieľať. Najviac dohovárali židom, aby čs. četníkom a vojakom nehovorili, že boli vyvedení na hranice, ale sami ušli z Maďarska. Vyhrážali sa im, že budú po nich strieľať. Sám som to nepočul, ale vyprávali si to židia medzi sebou. Išiel som poľnou cestou na Kozárovce, kde som sa ešte v noci asi o 2 hodine hlásil na četníckej stanici. Väčšia časť židov išla druhou cestou smerom k železnici a k nádražiu. Čo s nimi bolo ďalej, neviem.

V Tekovských Šarluhách, kde je obyvateľstvo maďarskej národnosti, sa maďarskí vojaci voči Slovákom chovali riadne, ale voči tým Maďarom, ktorí boli organizovaní v štátotvorných stranách, boli nedôverčiví. V katastri Tekovské Šarluchy je osada Bimbola, kde bolo viac rodín slovenských kolonistov, ktorí boli obvinení z prechovávanía zbraní a zavretí v Želiezovciach v sýpke Agrazolo. Za ten čas im maďarskí vojaci vyjedli zásoby potravín, pozabíjali hydinu a ošípané. Či títo kolonisti už boli všetci prepustení, neviem. Báľ som sa stýkať so slovenskými kolonistami, ako aj s rodinami slovenskej národnosti, ktoré ostali v Tekovských Šarluhách.

Bolí sme vypovedaní v tak krátkom čase, že nebolo možné ani sa riadne obliecť a dať si niektoré veci do poriadku. Keď som žiadal, aby som bol vypovedaný riadnou cestou a v takom prípade pôjdem sám, nebolo mi to dovolené. Po mojom zadržaní, ku mne a k mojej manželke sa chovali, ako som už prv povedal. Prvý deň ma čs. četníci neprevzali preto, lebo domovským právom som príslušný do Tekovských Šarlúh. Tam som žiadal o domovské právo a bolo mi priznané, čo som preukázal domovským listom. Pri odchode nám maďarský četník zapečatil byt a kľúč vzal so sebou. V byte ostalo celé bytové zariadenie, prádlo, šaty v hodnote asi 40 000 Kč. Okrem toho mi ostala u môjho zamestnávateľa kaucia 30 000 Kč a ten ma ubezpečili, že mám ju u neho zaistenú. Cestár P. odišiel do Zvolena. Kam odišli ostatní vypovedaní, neviem.

Spísal:
Nečitateľný podpis, v. r.
Vrchný strážmajster

Prečítal a podpísal:
Anton M., v. r.